

II

(Forberedende retsakter)

KOMMISSIONEN

Forslag til Rådets beslutning om et fællesskabsprogram for strategiske analyser, fremtidsstudier og vurderinger inden for forskning og teknologi (MONITOR)

1988-1992

KOM(88) 386 endelig udg. — SYN 147

(Forelagt af Kommissionen, den 29. juli 1988)

(89/C 29/04)

RÅDET FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER HAR —

under henvisning til Traktaten om Oprettelse af Det Europæiske Økonomiske Fællesskab, navnlig artikel 130 Q, stk. 2,

under henvisning til forslag fra Kommissionen,

i samarbejde med Europa-Parlamentet,

under henvisning til udtalelse fra Det Økonomiske og Sociale Udvalg, og

ud fra følgende betragtninger:

Ifølge Traktatens artikel 130 K skal rammeprogrammet iværksættes ved hjælp af særprogrammer, der udarbejdes i forbindelse med hver enkelt foranstaltning;

ved sin afgørelse af 28. september 1987 (*) vedtog Rådet et rammeprogram for Fællesskabets aktioner inden for forskning og teknologisk udvikling (1987-1991), hvori aktionerne for videnskabelige og teknologiske fremtidsstudier og vurderinger samt programevalueringer blev fastsat;

rammeprogrammets kriterier for udvælgelse af fællesskabsaktioner er bl.a., at de skal medvirke til at styrke den økonomiske og sociale samhørighed i Fællesskabet, samtidig med at kravet til videnskabelig og teknisk kvalitet opfyldes;

de nye bestemmelser i Den Europæiske Fælles Akt betyder, at De Europæiske Fællesskaber indleder en ny fase i den europæiske opbygning, ikke mindst når det gælder videnskabeligt og teknologisk samarbejde, og dette indebærer, at de strategiske overvejelser, fremtids-

studierne og de teknologiske vurderinger («Technology Assessment») må styrkes og fornyes;

videnskabens og teknologiens voksende integration i erhvervslivet og samfundslivet medfører, som Det Økonomiske og Sociale Udvalg har påpeget, at undersøgelser af den fremtidige videnskabelige og teknologiske udviklings sociale og økonomiske følger får øget betydning for vurderingen af de valg, som skal træffes i forbindelse med teknologisk forskning og udvikling;

Europa-Parlamentet indførte i 1987, for en forsøgsperiode, et system for vurdering af videnskabelige og teknologiske valgmuligheder (STOA: Scientific and Technological Options Assessment), og det er vigtigt, at samarbejdet mellem de europæiske institutioner på dette område styrkes;

man har i medlemsstaterne truffet en række vigtige initiativer i forbindelse med evaluering af forsknings- og udviklingsprogrammer og teknologiske fremtidsstudier og vurderinger, og disse initiativer vil lette samarbejdet herom i Fællesskabet;

Kommissionen bør i sin vurdering af forsknings- og udviklingsaktiviteterne kunne støtte sig på pålidelige metoder, sikre indikatorer og et europæisk net af erfarne specialister, således at muligheden for at foretage effektive vurderinger og måle forsknings- og udviklingsaktiviteternes følger kan forbedres;

der kan i øvrigt henvises til FAST II-programmets evalueringsrapport;

Udvalget for Videnskabelig og Tekniske Forskning (CREST) er blevet rådspurgt om disse foranstaltninger —

VEDTAGET FØLGENDE BESLUTNING:

Artikel 1

Det i bilaget opstillede særprogram for forskning og teknologisk udvikling, nærmere betegnet for strategiske analyser, fremtidsstudier og vurderinger inden for forskning og teknologi (MONITOR) i Det Europæiske Fællesskab, vedtages for en femårig periode fra den 1. januar 1988.

(*) EFT nr. L 302 af 24. 10. 1987, s. 1.

Artikel 2

Det nødvendige beløb til programmets gennemførelse anslås til 22 mio ECU, iberegnet udgifter til en personalestab på 12 til 27 personer (6A, 2B, 4C — 1988; 12A, 2B, 8C — 1989; 15A, 2B, 10C — 1990 til 1992) og til ansættelse af associerede forskere (i alt højst 47 mandår), der udstationeres af medlemsstaterne.

Artikel 3

Størrelsen på Fællesskabets finansielle bidrag og de nærmere betingelser for programmets udførelse er fastsat i bilaget.

Artikel 4

1. I løbet af det tredje år efter programmets iværksættelse tager Kommissionen det op til fornyet behandling og forelægger Rådet og Europa-Parlamentet en rapport om resultaterne af denne behandling sammen med eventuelle forslag om ændring eller forlængelse af programmet.

2. Kommissionen foretager en vurdering af de opnåede resultater. Den forelægger Rådet og Europa-Parlamentet en rapport herom.

3. De omtalte rapporter udarbejdes i overensstemmelse med rammeprogrammets artikel 2, stk. 2, og skal tage hensyn til de opstillede mål i denne beslutnings bilag.

4. Kommissionen underretter regelmæssigt Rådet og Europa-Parlamentet om aktiviteterne afvikling, navnlig i løbet af første kvartal 1990 og ved slutningen af 1991.

Artikel 5

1. Kommissionen er ansvarlig for programmets udførelse og bistås i forbindelse med dets iværksættelse af et rådgivende udvalg for forvaltning og koordinering (CGC), som nedsættes i overensstemmelse med Rådets afgørelse 84/338/Euratom, EKSF, EØF⁽¹⁾.

2. Kommissionen indgår kontrakter, hvori begge parter rettigheder og forpligtelser, herunder bestemmelser for viderefremstilling, beskyttelse og udnyttelse af forskningsresultater, fastsættes.

Artikel 6

Kommissionen har ifølge EØF-Traktatens artikel 130 N bemyndigelse til at indgå aftaler med tredjelands og internationale organisationer, som deltager i det europæiske samarbejde om videnskabelig og teknisk forskning (COST), samt europæiske lande, der har indgået rammeaftaler om videnskabeligt og teknisk samarbejde med Fællesskabet, for at inddrage dem helt eller delvis i dette program.

Er der indgået rammeaftaler om videnskabeligt og teknisk samarbejde mellem europæiske tredjelands og De Europæiske Fællesskaber, kan foretagender og virksomheder med hjemsted i disse lande deltage i programmets projekter.

Artikel 7

Denne beslutning er rettet til medlemsstaterne.

⁽¹⁾ EFT nr. L 177 af 4. 7. 1984, s. 25.

BILAG

FÆLLESSKABSPROGRAM FOR STRATEGISKE ANALYSER, FREMTIDSSTUDIER OG VURDERINGER INDEN FOR FORSKNING OG TEKNOLOGI (MONITOR)

I. MÅLSÆTNINGER OG AKTIVITETER

1. Formålet med denne aktion er at bidrage til at afstikke nye retningslinjer og prioriteter for den fælles politik for forskning og teknologisk udvikling og til at øge overensstemmelsen mellem denne politik og Fællesskabets øvrige politik.

Aktionen består af faktuelle, strategiske og fremtidsorienterede analyser af det videnskabelige og teknologiske miljø og dets samspil med den økonomiske og sociale udvikling.

2. Aktionen kan opdeles i tre aktivitetsområder:

— strategiske analyser og virkningsanalyser (SAST)

— FAST-fremtidsstudier

— forskning og undersøgelser med henblik på at forbedre de metoder, hvorefter forsknings- og udviklingsaktiviteter evalueres (SPEAR), og øge deres effektivitet.

II. INDHOLD OG ARBEJDSMETODER

Strategiske analyser og virkningsanalyser (SAST)

3. SAST-aktiviteterne går ud på at foretage analyser, som er rettet mod et bestemt videnskabeligt område, en teknologi, en sektor eller et emne. Formålet er at klarlægge de muligheder, som står åbne for Kommissionens videnskabs- og teknologipolitik, samt disse muligheders sammenhæng med Kommissionens øvrige politik, og konstatere, hvorledes de forskellige berørte parter (virksomhederne, Fællesskabets instanser, medlemsstaterne og tredjelande; samfundsgrupper . . .) stiller sig til disse muligheder.
4. Disse aktiviteter omfatter følgende:
  - a) Udarbejdelse af rapporter om Det Europæiske Fællesskabs eller en gruppe fællesskabslandes udviklingsmuligheder og stærke og svage punkter, især når det gælder strukturerne for forskning og udvikling inden for en bestemt højteknologisektor eller et videnskabeligt område eller i forbindelse med vigtige ændringer i videnskabs- og teknologipolitikken, navnlig i lande uden for Fællesskabet.
  - b) Gennemførelse af teknologiske vurderinger, som drejer sig om en teknologis nuværende og fremtidige udvikling, hindringer for fornyelse, indflydelse på Fællesskabets industrielle og socioøkonomiske udvikling (i den enkelte sektor, i den enkelte region, . . .), behovet for finansiering af forskning og udvikling og for investeringer osv.
  - c) Udarbejdelse af strategiske analyserapporter (eller *strategiskebeskrivelser*), som kaster lys over de muligheder, der står åbne for Det Europæiske Fællesskab i forbindelse med en bestemt problematik, og som indeholder forslag til nøjagtige retningslinjer for den pågældende aktion.
5. Kommissionen udarbejder en årlig tidsplan for de vigtigste opgaver, og denne tidsplan vedtages i samråd med Det Rådgivende Udvalg for Forvaltning og Koordination.

FAST-fremtidsstudierne

6. *FAST-fremtidsstudierne* svarer til de tidligere FAST-aktiviteter. De drejer sig om undersøgelser af videnskabelige og teknologiske forandringer og de mangfoldige vekselvirkninger mellem dem og de sociale og økonomiske ændringer. Formålet er at give Kommissionen overblik over de fremtidige udviklingsmuligheder til støtte for teknologiske og videnskabelige valg, navnlig i forbindelse med Fællesskabets store mål for 90'erne: oprettelse af det indre marked og forøgelse af den økonomiske og sociale samhørighed i Fællesskabet, men også når det gælder den økonomiske og sociale udvikling på verdensplan.
7. Fremtidsstudierne omfatter følgende aktiviteter
  - a) udarbejdelse af rapporter (eller *fremtidsstudiemateriale*) om vigtige emner eller fænomener af almen karakter. Emnerne udvælges efter deres betydning for den fælles politik for teknologisk forskning og udvikling. De behøver ikke at ligge inden for de strengt europæiske rammer
  - b) vurderinger af virkninger og følger af visse videnskabelige og tekniske udviklinger, som kan få stor betydning for fremtidens samfund
  - c) sammenfatning og kritisk analyse af resultaterne af de vigtigste fremtidsstudier i verden
  - d) udarbejdelse hvert andet år af en *rapport om de økonomiske og sociale følger af teknologiske forandringer*, navnlig i Europa.
8. Disse aktiviteter tilrettelægges efter et toårigt arbejdsprogram, som Kommissionen udarbejder i samråd med det Rådgivende Udvalg for Forvaltning og Koordination.
9. Ekspert- og arbejdsgrupper uden for Kommissionen deltager i aktiviteterne udførelse på Kommissionens ansvar, under ledelse af FAST-staben og i samarbejde med Kommissionens tjenestegrene (herunder eventuelt tjenestemænd fra andre generaldirektorater, som for et begrænset tidsrum udstationeres i FAST-staben), og »gæsteforskere«, der udstationeres af medlemsstaterne eller tredjelande.

Ved tilrettelæggelsen af aktiviteterne under a) og b) sørges der for det størst mulige samspil med de berørte kredse. Desuden sendes der regelmæssigt oplysninger om disse aktiviteter resultater til Rådet, Europa-Parlamentet og Det Økonomiske og Sociale Udvalg.
10. FAST's fremtidsstudieaktiviteter skal fortsat stimulere udviklingen af en *europæisk* indsats og ekspertise inden for fremtidsstudier. Til dette formål skal nettet »FAST 12 + 1« (som består af tolv nationale enheder, der udpeges af medlemsstaterne for at sikre vekselvirkningen mellem Fællesskabets aktiviteter

og lignende aktiviteter i medlemsstaterne) styrkes, navnlig på det nationale plan. Man vil desuden søge at oprette et uformelt net af europæiske fremtidsforskere.

Aktiviteterne til støtte for evaluering af forsknings- og udviklingsprogrammer (SPEAR)

11. *Forskning og undersøgelser til støtte for vurdering af Fællesskabets forsknings- og udviklingsaktiviteter* svarer til den målsætning, som går ud på at forbedre det teoretiske og metodologiske grundlag for vurdering af EF's egne eller af nationale og internationale forsknings- og udviklingsprogrammer samt metoderne for tilrettelæggelse og styring af denne vurdering. Disse aktiviteter tager desuden sigte på at øge analysekapaciteten og forsknings- og udviklingsaktiviteternes effektivitet og indflydelse. De tjener desuden til støtte for evalueringsplanen.

12. Til dette formål omfatter SPEAR aktiviteterne følgende:

- iværksættelse af fire til fem såkaldte *horisontale evalueringer* i overensstemmelse med handlingsplanen for evaluering⁽¹⁾ og iværksættelse af visse aktioner, som omfatter flere nationale, internationale eller EF-forskningsprogrammer, for at analysere deres indflydelse og finde frem til midler, hvormed deres effektivitet kan forbedres på fællesskabsplan. Dette indbefatter analyse af støttemekanismer og styringsmetoder for nationale og EF-forskningsprogrammer.
- *forskning i evalueringsmetodologier* for forsknings- og udviklingsprogrammer for at gøre dem mere pålidelige og mere anvendelige for deres brugere. Dette er i overensstemmelse med handlingsplanens artikel 5, 6 og 7.

Det drejer sig nærmere betegnet om:

- at forbedre de evalueringsmetoder, der både kan benyttes på Fællesskabets forsknings- og udviklingsprogrammer og på de nationale programmer, der har forbindelse med den
  - at stimulere forskningen i evalueringsmetodologi og dens anvendelse i medlemsstaterne
  - at udvikle kvantitative indikatorer, som kan beskrive forskningens kvalitet og anvendelighed og dens bidrag til Fællesskabets sociale og økonomiske udvikling
  - at opstille retningslinjer for, hvorledes evalueringer af forsknings- og udviklingsprogrammer skal udføres på baggrund af de erfaringer, man har gjort i Europa.

13. Kommissionen opstiller en årlig tidsplan for det vigtigste arbejde, og denne tidsplan vedtages efter samråd med Det Rådgivende Udvalg for Forvaltning og Koordinering.

III. IVÆRKSÆTTELSE

14. De foregående punkter indeholder målsætningerne for programmets forskellige aktiviteter. De angiver, hvilke produkter og tjenesteydelser der forventes, og hvilke arbejdsmetoder der skal benyttes.

Da disse aktiviteter er så forskelligartede, må iværksættelsen af aktionen bl.a. indebære:

- at forskningscentre eller forskerhold, som hører hjemme i Fællesskabets medlemsstater og har specialiseret sig i strategiske analyser, i virkningsanalyser, i fremtidsstudier og evaluering af forsknings- og udviklingsprogrammer, inddrages i gennemførelsen af disse aktiviteter, navnlig ved oprettelse af ad hoc-net, workshops, seminarer osv.
- at der oprettes to »12 + 1« net, som knyttes henholdsvis til FAST-fremtidsstudierne og SPEAR-aktiviteterne med det formål at sørge for udveksling og formidling af oplysninger og udbrede mere effektive metoder for fremtidsstudier, evaluering af forsknings- og udviklingsprogrammer samt udnyttelse af resultaterne i Fællesskabet
- at der udstationeres »gæsteforskere« i Fællesskabets og medlemsstaternes institutioner, for at de kan deltage i de forskellige aktiviteter udførelse.

Det finansielle bidrag til aktiviteterne gennemførelse kan dække op til 100 % af udgifterne.

⁽¹⁾ Jf. Handlingsplanen EFT nr. C 14 af 20. 1. 1987, s. 5.